

faa Kirkeaaadsprotokollerne udliveredede, vil Kultusministeren; som jo dog ikke har nogen Forpligtelse til at offentliggøre Kirkeaaadets Protokoller, sige Nej; vi behøvede dertil Flertallets Hjælp, i alt Fald den Del af Flertallet, hvortil den ærede Ordfører hører, og naturligtvis endnu mere Højres, hvis vi kunde faa dets Hjælp, for at kunne lægge et Tryk paa den højtærede Kultusminister og derigennem faa disse Protokoller frem. Derfor affendte vi ikke Forespørgslen, det er vel ogsaa ret sjældent, saa vidt jeg er kendt med Udbalgenes Arbejder; at det er Mindretallene, der indsende Forespørgsler; derfor er det ikke slet.

Jeg tror, at denne Sag har sin Interesse, og derfor har jeg dvælet saa længe ved den, thi det, der her faktisk er slet, er, at Flertallet i Udbalget har dømt over den højtærede Kultusministers Kirkeaaad ved at forhindre, at Oplysninger om det kom frem; og det har ogsaa for Befolkningen sin Interesse, at det ikke er lykkedes den ærede Ordfører eller hans Ven fra Stubbeboing (N. S. Larsen) at afkræfte noget af det, jeg i den Anledning har sagt.

N. S. Larsen: Hvis det ærede Medlem, som nu satte sig, ligesom jeg i sin Ungdom havde læst Balles Lærebog, saa vilde han ikke nu have været i Uklarhed over det Punkt, vi to have diskuteret, nemlig, at man kan slynde i forskellige Grader. Alle ærede Medlemmer, der have lært Balles Lærebog, vide, at den indskræper os, at „alle have vi slynnet om end i forskellige Grader“. Det ærede Medlem staar paa det temmelig primitive Standpunkt, at han mener, at ulovligt er ulovligt, det er Hip som Hap. Men jeg maa tillade mig at sige, at det er et for en Lovgiver og navnlig for en flersaarig Lovgiver alt for naivt Standpunkt. Thi Ulovligheden har virkelig meget forskellige Grader, og det har det ærede Medlem jo for Resten selv oplyst . . . (Afbrydelse af Henning Jensen). Det ærede Medlem for Middelfart, siger „Prokurator“, men dette hører herten til Prokurator eller Bræstelærdommen, det hører simpelthen til den politiske Børnelærdom. Det ærede Medlem fra Langeland bemærkede, at Jærnbaneraadet er „uden Lovhjemmel“, derfor er det efter vor Betragtning ulovligt; men Kirkeaaadet er ikke blot „uden Lovhjemmel“, men i positiv Strid med Lovten, oven i Købet med en Grundlovsparagraf. Jeg stulde dog tro, at det gør en meget væsentlig Forskel. Dertil kommer, som alt sagt, at Jærnbaneraadet kun begrænser Indenrigsministeren paa det administrative Omraade — det er ikke rig-

tigt, ikke lovligt, at det gør det — medens Kirkeaaadet er oprettet med det Formaal at begrænse Kirkeministeren ikke blot paa det administrative, men ogsaa paa det legislative Omraade, og den hele Ordning er saa meget forkasteligere, som vi jo have en Grundlovsparagraf, der siger, at Kirkeens Forsatning ordnes ved Lov, altsaa ikke ad administrativ Vej. Det tør jeg altsaa betragte som erkendt af alle, der have stænket denne Sag nogen Overvejelse, at der er Forskel paa Ulovligheden. Og ligesom det ulovlige kan have forskellige Grader, saaledes kunne ogsaa ærede Medlemmer forsynde sig i forskellige Grader over for det ulovlige. Det ærede Medlem fra Langeland har forsynet sig paa værste Maade. Det har det ærede Medlem gjort, og jeg tror, at det her er gaaet ham, som nylig nogle af hans nærmeste Meningsfæller paa et beslægtet Omraade; han er kommet for Stade, og det hjælper ikke, at han søger at klare sig fra Staden. Jeg indrømmer, at man ikke her kan bruge Paralleller fra Fæstningen og Gendarmene; alt dette lader jeg ligge. Jeg vil ikke spille et Ord paa slike Sammenligninger, som det ærede Medlem har opholdt sig ved; men jeg vil blot pointere, at Kirkeaaadet er en Institution, der er oprettet med den Opgave at give Raad, det er Institutionens Mission her i Livet, og naar man saa fra Rigsdagens Side ytrer Trang til at faa disse Raad at høre, ved en foreliggende Sags Afgørelse, saa paastaar jeg, at det er i den optima forma en Anerkendelse, en udmærket Anerkendelse af denne raadgivende Institution.

Scharling: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgfres (Brandes) refererede min Udtalelse før, som om jeg stulde have antaget, at vi fra vor Side havde været bange for, at det ærede Mindretal ved at se Kirkeaaadets Protokoller stulde finde Argumenter mod denne Sag. Jeg udtalte aldeles ikke noget saadant, jeg har ikke haft saa ringe Tanker om de Herrers Fantasi og Indsigt i denne Sag, at det stulde være nødvendigt for dem at ty til Kirkeaaadets Protokoller for at finde Argumenter mod Sagen. Jeg udtalte ganske det modsatte, jeg udtalte, at jeg indrømmede, at der havde været en Chance for at faa de Herrere til alliere, dersom de muligvis stulde se af Kirkeaaadets Protokoller, at det var imod denne Sag. Men det var noget ganske andet end det, den ærede Folketingsmand bemærkede.

Lauridsen: Jeg vilde gerne gøre en Bemærkning til de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem for Maribo Amts